

«Күләш Байсейітова атындағы
Қазақ ұлттық өнер университеті»
РММ Ғылыми кеңесінің шешімімен
БЕКІТІЛДІ
« 13 » _____ 2025 ж. № _____ хаттама
Ғылыми кеңестің төрағасы
_____ Е. А. Ахмедьяров

6B02198 «ПОЭЗИЯ ЖӘНЕ ӨНЕР» БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫ БОЙЫНША ШЫҒАРМАШЫЛЫҚ ЕМТИХАН ТАЛАПТАРЫ:

✓ БАКАЛАВРИАТ

Кафедра атауы	Білім беру бағдарламасының атауы	Топ	Мектептен н/е колледжден кейін қабылдау	Даярлық топ	Шекті балл
«Әлеуметтік-гуманитарлық пәндер кафедрасы»	6B02198 «Поэзия және өнер»	Қазақ	Жалпы орта н/е кәсіптік мектеп және колледж	Жоқ	75 грант және ақылы

БІРІНШІ ШЫҒАРМАШЫЛЫҚ ЕМТИХАН

Жазбаша жұмыс (Эссе, түрінде әдеби шығарманы көркем талдау).

Талаптар:

- Шығарманың түрі мен жанрын анықтау;
- Шығарманың терең мағынасына қол жеткізе отырып, сюжет пен идеяны ашыңыз;

- Әдебиет тарихы мен теориясы туралы мәліметтерді қолдана отырып, әдеби шығарманы талдау және түсіндіру (көркемдік құрылым; тақырып; проблематика; моральдық пафос; бейнелеу жүйесі; композицияның, көркемдік уақыт пен кеңістіктің ерекшеліктері; тілдің бейнелеу-экспрессивті құралдары; көркем деталь);
- Зерттелген шығарманың эпизодын (көрінісін) талдаңыз, оның шығарманың проблемаларымен байланысын түсіндіріңіз;
- Уақыты 5 сағат;

Эссеге қойылатын негізгі талаптар:

1. Мәселені қамтитын және шығарманың түрі мен жанрын анықтайтын белгілі бір қысқа тақырыптың болуы; шығарманың терең мағынасына қол жеткізе отырып, сюжет пен идеяны ашылған;
2. Субъективті авторлық ұстаным. Эссені ерекшелейтін нәрсе – онда қандай да бір мәселеге тоқталған автордың көзқарасы, оның әлемге деген қатынасы, сөйлеуі мен ойы бар;
3. Сөйлеу стилінде жазылады. Эсседе күрделі тұжырымдар мен тым ұзақ сөйлемдер болмауы керек;
4. Мәселеге толық талданым жасау. әдебиет тарихы мен теориясы туралы мәліметтерді қолдана отырып, әдеби шығарманы талдау және түсіндіру (көркемдік құрылым; тақырып; проблематика; моральдық пафос; бейнелеу жүйесі; композицияның, көркемдік уақыт пен кеңістіктің ерекшеліктері; тілдің бейнелеу-экспрессивті құралдары; көркем деталь);
5. Тақырып бойынша Жеке көзқарасты нақты деректерге сүйене отырып көрсетіп, дәлел келтіру керек.
6. Салыстырмалы түрде қысқа болғаны жөн. Қанша бет болатынына қатысты ешқандай шектеулер жоқ, бірақ эссе шағындығымен ерекшеленеді.
7. Құрылысы еркін болады. Эссе – қандай да бір нақты шеңбердің аясында жазылмайды. Мәтіннің құрылысы мәселеге әртүрлі жағынан қарауға тырысатын автордың логикасына бағынады.
8. Көзқарасты жеткізу логикасы. Еркін құрылысқа қарамастан, эсседе ішкі тұтастық, пікірін білдіретін авторлық мәлімдемелердің дәйектілігі болуы керек.

ЕКІНШІ ШЫҒАРМАШЫЛЫҚ ЕМТИХАН

Ауызша емтихан (әдебиет сұрақтары бар емтихан билеттері).

- Әдебиет бойынша;
- негізгі көркемдік стильдер;
- Әдебиет тарихы мен теориясы;
- Жекелеген отандық және шетелдік ақындардың шығармашылығы бойынша сұрақтар;
- Көркем мәтіндерден үзінділер беріліп, мәтін үзіндісінің шығармасындағы рөлі мен орны, оның тақырыбы мен проблемалары туралы;

- Берілген өлеңнің мазмұндық негізі (сюжет, тақырып, образдар), поэтикалық мәтіннің бейнелі-эмоционалды әсерінің ерекшеліктері туралы сұрақтар қойылады;

Түсу емтиханында тексерілетін мазмұн элементтерінің тізімі:

1. Көркем әдебиет сөз өнері ретінде.
 2. Ауызша халық шығармашылығы мен әдебиеті. Ауызша халық шығармашылығының жанрлары.
 3. Көркем сурет. Көркемдік уақыт пен кеңістік.
 4. Авторлық ниет және оны жүзеге асыру. Көркем әдебиет. Фантастика. Тарихи-әдеби процесс. Әдеби бағыттар мен ағымдар: классицизм, сентиментализм, романтизм, реализм, модернизм (символизм, акмеизм, футуризм). Постмодернизм.
 5. Әдеби тегі мен түрі: эпос, лирика, драма.
- Әдебиет жанрлары: роман, романэпопея, повесть, әңгіме, эссе, астарлы әңгіме; поэмалар баллада; лирикалық өлең, эн, элегия, хабарлама, эпиграмма, ода, сонет; комедия, трагедия, драма.
6. Авторлық позиция. Тақырып. Идея. Мәселелер. Сюжет. Композиция. Антитеза.
 7. Іс-әрекеттің даму кезеңдері: экспозиция, байланыстыру, шарықтау шегі, ажырату, эпилог.
 8. Лирикалық шегініс. Жанжал. Автор-баяндаушы. Автордың бейнесі. Кейіпкер. Мінез. Түрі. Лирикалық батыр. Кескін жүйесі. Портрет. Пейзаж. Сөйлейтін тегі. Ремарка. Әдебиеттегі "мәңгілік тақырыптар "және" мәңгілік бейнелер". Кейіпкердің сөйлеу сипаттамасы: диалог, монолог; егжей. Таңба. Субтекст. Психология. Ұлттық. Историзм.

• Шығармашылық емтиханның бағалау критерийлері:

Бағалаудың балдық көрсеткіші <i>I</i> шығармашылық емтихан	Бағалау критерийлері <i>I</i> шығармашылық емтихан	Бағалаудың балдық көрсеткіші <i>II</i> шығармашылық емтихан	Бағалау критерийлері <i>II</i> шығармашылық емтихан
45-50	тақырыпты толық ашу, теориялық материалды түсіну және қолдану; тақырып бойынша сенімді дәлелдер мен фактілердің болуы; мәтін логикалық, түсінікті, талдау негізінде өзіндік көзқарасы бар; эссе талаптары орындалған;	45-50	Талапкер билетіндегі көрсетілген сұрақтарға өте жоғары деңгейде толық жауап бере алса, Әдебиет пен теориясы, тарихы, сыны бойынша сұрақтарға толық жауап бере аласа: Содай-ақ, қазіргі әлем және қазақ поэзиясының дамуы мен деңгейі бойынша мағлұмат бере алса; Авторлық шығармашылық қабілеттері болса;

	күрделі тұжырымдар мен тым ұзақ сөйлемдер болмауы керек; автордың шығармашылық қабілеттері көрсетілген болса;		Өзіндік шығармашылығы болса және өлеңдері біршама теориялық деңгейі болса;
40-44	тақырыпты толық ашу, теориялық материалды түсіну және қолдану; тақырып бойынша сенімді дәлелдер мен фактілердің болуы; мәтін логикалық, түсінікті, талдау негізінде өзіндік көзқарасы бар; эссе талаптары орындалған; күрделі тұжырымдар мен тым ұзақ сөйлемдер болмауы; автордың шығармашылық қабілеттерін толық пайдаланбаған жағдайда;	40-44	Талапкер билетіндегі көрсетілген сұрақтарға өте жоғары деңгейде толық жауап бере алса, Әдебиет пен теориясы, тарихы, сыны бойынша сұрақтарға толық жауап бере аласа: Содай-ақ, қазіргі әлем және қазақ поэзиясының дамуы мен деңгейі бойынша мағлұмат бере алса; авторлық шығармашылық қабілеттері көрсетілген болса;
35-39	мақсатталған тақырып ашылды; эссе тақырыбы бойынша дәлелдер мен фактілерді келтірді; талдау, қорытынды жасалады; автордың көзқарасы байқалды; жұмыс талап бойынша орындалды; күрделі тұжырымдар мен тым ұзақ сөйлемдер болуы; автордың шығармашылық қабілеттері көрсетілуі солғын;	35-39	Талапкер билетіндегі көрсетілген сұрақтарға жоғары деңгейде толық жауап бере алса, Әдебиет пен теориясы, тарихы, сыны бойынша сұрақтарға толық жауап бере аласа: Содай-ақ, қазіргі әлем және қазақ поэзиясының дамуы мен деңгейі бойынша мағлұмат бере алса;
30-34	тақырып ашылды; эссе тақырыбы бойынша дәлелдер мен фактілерді келтірді; күрделі тұжырымдар мен тым ұзақ сөйлемдер болмауы; фактілер үстірт тандалды; автордың көзқарасы байқалды, бірақ аз; тақырып бойынша тұжырымдар қисынсыз; эссе талаптары жартылай орындалған;	30-34	Талапкер билетіндегі көрсетілген сұрақтар мен қосымша қойылған сұрақтарға қанағаттанарлық деңгейде жауап бере алса. Әдебиет пен теориясы, тарихы, сыны бойынша сұрақтарға жауап бере аласа: Емтихан тапсырып отырған саласы бойынша интеллектуалдық білім деңгейін толықтай көрсете алмаса
25-29	тақырып ашылды; эссе тақырыбы бойынша дәлелдер мен фактілерді келтірді; фактілер үстірт тандалды;	25-29	Талапкер билетіндегі көрсетілген әдебиет пен теориясы, тарихы, сыны бойынша сұрақтарға орташа деңгейде жауап бере алса. Емтихан тапсырып отырған саласы бойынша

	автордың көзқарасы байқалды, бірақ аз; тақырып бойынша тұжырымдар қисынсыз; эссе талаптары жартылай орындалған; күрделі тұжырымдар мен тым ұзақ сөйлемдер болуы;		интеллектуалдық білім деңгейін толықтай көрсете алмаса
20-24	тақырыпты ашуда айтарлықтай олқылықтар бар; эссе тақырыбы бойынша дәлелдер мен фактілерді келтіріледі, бірақ үстірт таңдалды; автордың көзқарасы байқалды, бірақ аз; тұжырымдар қисынсыз; өзіндік көзқарас жеткіліксіз; эссе талаптарын орындауда олқылықтар бар;	20-24	Талапкер билетіндегі әдебиет пен теориясы, тарихы, сыны бойынша сұрақтарға жауап бере алмаса, және қосымша қойылған сұрақтарға жүйелі кең көлемде жауап бере алса
15-19	тақырыпты ашуда айтарлықтай олқылықтар бар; эссе жазу мен безендірудің негізгі ережелері сақталмаған;	15-19	Талапкер емтиханға толық дайындықпен келмесе, әдебиет пен теориясы, тарихы, сыны бойынша билетіндегі көрсетілген сұрақтарға ойы жүйесіз шашыраңқы, жауап берсе, қосымша қойылған сұрақтарға да толық жауап бере алмаса
10-14	Тақырып толық ашылмаған; Теориялық материалдар мүлде қолданылмаған; эссе жазу мен безендірудің негізгі ережелері сақталмаған;	10-14	Талапкер билетіндегі көрсетілген әдебиет пен теориясы, тарихы, сыны бойынша сұрақтарға толықтай жауап бере алмаса. Қосымша қойылған сұрақтарға күмәнді, нақтылай жауап бере алмаса, мәдениет, өнер саласы бойынша білім деңгейі төмен болса
5-9	Талапкер емтихан талаптарына сай емес; Теориялық материалдар мүлде қолданылмаған; эссе жазу мен безендірудің негізгі ережелері сақталмаған;	5-9	Талапкер билетіндегі көрсетілген сұрақтарға толықтай жауап бермесе. Қосымша қойылған сұрақтарға толық жауап бере алмаса, өнер, әдебиет, поэзия бойынша білім деңгейі дүниетанымы төмен болса
0-4	Емтиханнан өтпейді	0-4	Емтиханнан өтпейді

Байланыс ақпараты:

Шығармашылық емтиханның сұрақтары бойынша: **Bzhomazhan@mail.ru**

Оқуға түсудің жалпы мәселелері: **Kaznui.priem@gmail.com**

Факультет деканы: Останькович Дмитрий Валерьевич

Кафедра меңгерушісі: Бектасова Жомажан Темирболатовна

